

Державні закупівлі. Нове в процедурі

Світлана ФІЛОНЕНКО

На початку жовтня набув чинності Закон України № 3681-VI від 08.07.2011 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань державних закупівель». Низку змін внесено до Закону України № 2289-VI від 01.06.2010 року «Про здійснення державних закупівель» (далі – закон), у яких ми спробували розібратися докладніше.

Однією з основних новацій стало скасування для підприємств, визначених *пунктом 21 частини першої статті 1* закону, обов'язкового проведення процедур закупівлі, оскільки їхні кошти не вважатимуться державними коштами. До таких підприємств, зокрема, належать ті, що утворені в установленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування та уповноважені на отримання державних коштів, взяття ними зобов'язань і здійснення платежів, у тому числі державні, казенні, комунальні підприємства тощо. Відповідно до абзацу 2 частини 1 статті 2 закону виняток становитимуть підприємства, що відповідають бодай одній із таких ознак:

1) підприємство користується податковою пільгою, передбаченою податковим, митним законодавством України, – протягом користування такою пільгою;

2) підприємство відповідно до закону звільнено від обов'язку сплачувати заборгованість перед бюджетами, за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за зобов'язаннями перед фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування – протягом календарного року від дати такого звільнення;

3) отримує пряму або опосередковану бюджетну підтримку, в тому числі у вигляді компенсації частини витрат або відшкодування відсотків за кредитами, – протягом календарного року від дати одержання бюджетної підтримки.

Розширено перелік випадків (предметів закупівель. – *Ред.*), на які не поширюється дія закону. До них, зокрема, віднесено: послуги з оренди нежитлових приміщень, які перебувають у державній та комунальній власності, для розміщення бюджетних установ; товари, що реалізуються відповідно до Закону «Про дер-

жавний матеріальний резерв; послуги з авіаперевезень осіб, щодо яких здійснюється державна охорона відповідно до Закону «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» та низка інших.

Парламент виключив із закону норми про обов'язкове погодження здійснення державних закупівель в одного учасника з Міністерством економічного розвитку і торгівлі. У свою чергу, у статті 39 розширено перелік підстав як виняткових обставин для застосування такої процедури, керуючись котрими рішення про закупівлю в одного учасника замовник прийматиме самостійно. Водночас отримання кредиту державним підприємством, надання ним гарантії або поруки потребує отримання відповідного погодження.

У попередній редакції закону зміна будь-яких умов договору – істотних або несуттєвих – зобов'язувала замовників проходити процедуру закупівлі знову. Нова версія передбачає можливість зміни навіть істотних умов договору про закупівлю без додаткових процедур. Зручна новачка позбавить необхідності повертатися до початку процедури щоразу, коли потрібно, наприклад, продовжити термін дії договору. Законодавець вніс корективи, доповнивши статтю 40 закону «новим-старим» положенням щодо можливості продовження дії договору про закупівлю на строк, достатній для проведення процедури закупівлі на початку наступного року, в обсязі, що не перевищує 20% суми, визначеної в договорі, укладеному попереднього року. Безперечно, це неабияк полегшить долю багатьох державних підприємств, бо дозволить їм на законних підставах оминати виснажливі конкурсні процедури й набагато оперативніше задовольняти свої потреби в товарах, роботах і послугах.

Досить загадковою поки що залишається заміна закупівлі на засадах координації закупівлею за рамко-

вими угодами. Особливості їхнього укладання, перелік товарів і послуг, які можуть закуповуватися за рамковими угодами, визначаються уповноваженим органом (Міністерством економічного розвитку і торгівлі). Особливості виконання, порядок визначення генеральних замовників та взаємодії замовників із генеральним замовником за рамковими угодами повинен визначити відповідними нормативними актами Кабінет Міністрів України.

Також змінені вимоги до осіб, котрі входять до складу комітету з конкретних торгів. Відтепер, відповідно до змін, навчання з питань організації та здійснення закупівель в установленому законодавством порядку повинні пройти тільки голова та секретар комітету. Для інших членів комітету таке навчання не є обов'язковим.

У новій редакції звужений перелік інформації про закупівлю, яка підлягає оприлюдненню. Відомості про погодження або відмову в погодженні застосування процедури закупівлі в одного учасника, повідомлення учасників про результати закупівлі й попередньої кваліфікації, інформація про одностороннє розірвання договору про закупівлю вже не входять до цього переліку.

Слід зауважити, що поняття «день» у законі використовується некоректно – є випадки, коли незрозуміло, яке саме значення в нього закладено: чи то календарний, чи то робочий день. Тому замовникам слід бути досить обережними, вираховуючи визначені законом терміни.

Деякі аналітики висловлюють думку, що з ухваленням нової редакції закону процедури державних закупівель знову втрачають прозорість. Проте підприємствам тепер простіше проводити процедури закупівель. Утім, зміни до закону можуть збільшити навантаження на дефіцитний державний бюджет. Хоч би там як було, лише час і практичне застосування норм закону покажуть його ефективність.